

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Articulus II. vtrum Christus in hac scientia profecerit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

amen sensibus eius subiecta aliqua sensibilia, ex quibus, A
propter excellentissimam vim rationis eius, potuit in aliorum
notitiam devenire, per modum predictum: sicut videndo
corpora celestia, potuit comprehendere eorum virtutes & ef-
fectus, quos habent in istis inferioribus, qui eius sensibus non
subiacebant. Et eadem ratione ex quibuscunque aliis, in alio-
rum notitiam devenire potuit.

Ad tertium dicendum, quod secundum istam scientiam
anima Christi non simpliciter cognovit omnia, sed illa omnia,
que per lumen intellectus agentis homini sunt cognoscibilia.
Vnde per hanc scientiam non cognovit essentias substantia-
rum separatarum, nec etiam singularia præterita, præsentia,
& futura, quæ tamen cognovit per scientiam inditam, ut su-
pra dictum est.

COMMENTARIUS.

In hoc articulo explicat Divus Thomas materiale
obiectum huius scientiæ, & supponit sententiam,
quam supra docuit, nimirum, Christum non habu-
isse hanc scientiam à Deo infusam, sed propria indu-
stria & exercitatione, seu actione intellectus agentis
comparatam. Vnde concludit, cognovisse Christum
per hanc scientiam omnia, quæ per actionem intel-
lectus agentis ab homine fieri possunt, non vero
substantias separatas, nec singularia præterita, præ-
sentia aut futura, ut dicit in solutione ad 3. Contra
quam doctrinam obiicit D. Thomas argumenta
non facilia. Sed quæ in solutione eorum dicit, & to-
ta hæc sententia indiget prolixiori examine, ut vi-
debimus disputatione sequenti.

ARTICVLVS II.

Virum Christum in hac scientia profecerit.

Ad secundum sic proceditur. Videtur, quod se-
cundum hanc scientiam Christus non profecerit. Sicut enim secundum scientiam beati-
tudinis, & secundum scientiam infusam,
Christus cognovit omnia, ita & secundum
hanc scientiam acquisitam, ut ex dictis patet. Sed secun-
dum illas scientias non profecit: ergo nec secundum istam.
2. Præterea, Proficere, est imperfecti, quia perfectum ad-
ditionem non recipit. Sed in Christo non est ponere scientiam
imperfectam. Ergo secundum hanc scientiam Christus non
profecit.

3. Præterea, Damascen. * dicit, Qui proficere dicunt
Christum sapientia & gratia, ut additamentum sensus si-
scipientem, non venerantur unionem, quæ est secundum hy-
pothesim. Sed impium est, illam unionem non venerari. Ergo
impium non est dicere, quod scientia eius acceperit addita-
mentum.

Sed contra est quod dicitur Luca 2. quod Iesus proficiebat sa-
pientia, & ætate, & gratia apud Deum & homines. Et Am-
brosius * dicit, quod proficiebat secundum sapientiam huma-
nam. Humana autem sapientia est, quæ humano modo ac-
quiritur, scilicet, per lumen intellectus agentis. Ergo Christus
secundum hanc scientiam profecit.

Respondeo dicendum, quod duplex est profectus scientiæ.
Vnus quidem secundum essentiam: prout scilicet, ipse habi-
tus scientiæ augetur. Alius autem secundum effectum, puta si
aliquis secundum eundem & equalem scientiæ habitum,
primo minor alius demonstrat, & postea maiora & subtilio-
ra. Hoc autem secundo modo manifestum est, quod Christus
in scientia, & gratia profecerit, sicut & in ætate: quia, sci-
licet, secundum augmentum ætatis opera maiora faciebat,
quæ, scilicet, maiorem scientiam & gratiam demonstrabant.
Sed quantum ad ipsum habitum scientiæ, manifestandum
est, quod habitus scientiæ infusa in eo non est augmentatus,

cum à principio plenarie fuerit sibi omnium scientia infusa:
& multo minus scientia beata in eo augeri potuit. De scien-
tia enim diuina, quod non possit augeri, supra in prima
parte dictum est. Si igitur præter habitum scientiæ infusum, 1. p. q. 14. art. 1.
non sit in anima Christi aliquis habitus scientiæ acquisita
(ut quibusdam videtur, * & mihi aliquando visum est) 3. Sentent.
nulla scientia in Christo augmentata fuit secundum essentiam, d. 14. q. 3. art. 3.
sed solum per experientiam, id est, conversionem specierum
intelligibilium inditarum ad phantasmatum. Et secundum
hoc dicunt, quod scientia Christi profecit secundum expe-
rientiam, convertendo, scilicet, species intelligibiles inditas ad
ea, quæ de nouo per sensum accipit. Sed quia inconueniens vide-
tur, quod aliqua naturalis actio intelligibilis, Christo deesset,
cum extrahere species intelligibiles à phantasmatibus, sit
quodam naturalis actio hominis secundum intellectum a-
gentem, conueniens videtur, hanc etiam actionem in Christo
ponere. Et ex hoc sequitur, quod in anima Christi aliquis
habitus scientiæ fuerit, qui per huiusmodi abstractionem
specierum potuerit augmentari, ex hoc scilicet, quod intelle-
ctus agens post primas species intelligibiles abstractas à phan-
tasmatibus poterat etiam alias & alias abstrahere.

Ad primum ergo dicendum, quod tam scientia infusa ani-
mæ Christi, quam scientia beata, fuit effectus agentis infinitæ
virtutis, qui potest simul totum operari: & ita in neutra scien-
tia Christus profecit, sed à principio eam perfectam habuit.
Sed scientia acquisita causatur ab intellectu agente, qui non
simul totum operatur, sed successiue. Et ideo secundum hanc
scientiam Christus non à principio sciuit omnia, sed paula-
tim, & post aliquod tempus, scilicet, in perfecta ætate. Quod
patet ex hoc, quod Euangelista simul dicit, eum profecisse sci-
entiam, & ætate.

Ad secundum dicendum, quod hæc etiam scientia in Chri-
sto semper fuit perfecta secundum tempus, licet non semper
fuerit perfecta simpliciter & secundum naturam. Et ideo po-
tuit habere augmentum.

Ad tertium dicendum, quod verbum Damascen. * in-
telligitur, quantum ad illos, qui dicunt simpliciter fuisse sa-
piam additionem scientiæ Christi, scilicet, secundum quam-
cunque eius scientiam, & præcipue secundum infusam, quæ
causatur in anima Christi ex unione ad Verbum. Non autem
intelligitur de augmento scientiæ, quæ ex naturalis agentis
causatur.

COMMENTARIUS.

Quoniam in articulo præcedenti docuit D. Tho-
mas aliquo modo cognovisse Christum omnia per
hanc scientiam, in hoc explicat, quo tempore ætatis
sux hæc omnia sciuerit. Et docet, non à principio
conceptionis, sed paulatim hanc vniuersalem scien-
tiam acquisiuisse, quia intellectus agens, cuius actio-
ne ad comparandam hanc scientiam usus est, non si-
mul omnia, sed paulatim in temporis successione o-
peratur. Quod si interroges, quando incepit Chri-
stus hanc scientiam acquirere, & quo tempore ad
ultimam eius perfectionem peruenit. Respondet
Divus Thom. in solutio. ad 1. & 2. in singulis etatibus
habuisse Christum hanc scientiam cum tota perfe-
ctione vnicuique ætati accommodata, vnde cum
primum cepit uti ratione, modo connaturali ho-
mini statim videtur incepisse, hanc scientiam acqui-
rere (iuxta hunc dicendi modum) postmodum ve-
ro intra breue tempus illam consummatuit, quam
cito potuit ingenio, & industria humana fieri, & iux-
ta hunc sensum intelligendum censeo, quod Di-
uus Thomas dixit in perfecta ætate habuisse
Christum hanc scientiam consum-

matam.

ARTI.